

og på mange afgørende områder har bidraget til at føre samarbejdet fremad.

DET ISLANDSKE FORMANDSKAB FOR NORDISK MINISTERRÅD

Formandskabet for Nordisk Ministerråd varetages på skift af de nordiske lande. I 2004 har Island formandskabet for det nordiske samarbejde. Det centrale i det islandske formandskabsprogram »Nordens ressourcer« er, at Nordens ressourcer er mangfoldige og tilsammen danner grundlaget for den nordiske velfærd. Dette forklarer Nordens stærke position i det internationale samfund. Disse mangfoldige ressourcer må udnyttes til fulde, så velfærden styrkes og landenes fremgang sikres internationalt.

Formandskabet har tre hovedtemaer – demokrati, kultur og natur – og de flettes sammen på forskellig vis. Brug af de menneskelige ressourcer kan ikke adskilles fra kultur, samfundsorden og den demokratiske tradition. En udnyttelse af naturressourcerne kan heller ikke ske uden viden og opfindsomhed.

Herudover ønsker man fra islandsk side at opprioritere arbejdet med Vestnorden og forskningsspørgsmål, ligesom man har fortsat arbejdet med at fjerne grænsehindre (Schlüter-processen).

Det islandske formandskabsprogram er generelt i god tråd med de danske prioriteter, og der har fra dansk side været stor tilfredshed med forløbet af det islandske formandskab til dato samt de foreløbige resultater. Formandskabets fokusering på Vestnorden og på fjernelse af grænsehindre har givet mulighed for at skabe såvel politisk opmærksomhed som konkrete resultater. Frem til Nordisk Råds session i 2004 vil samarbejdsministrenes særlige repræsentant Poul Schlüter arbejde for en tæt dialog med Nordisk Råd om arbejdet med fjernelse af grænsehindre og vil afgive en rapport om arbejdet med fjernelse af grænsehindre i Norden.

Nordisk Ministerråd har videreført sidste års nærområdestrategi. Fokus er på et fortsat, men samtidig mere ligeværdigt samarbejde med de baltiske lande samt et øget samarbejde med det nordvestlige Rusland. Endvidere har Nordisk Ministerråd lagt vægt på øget samarbejde mellem forskellige nationale og regionale/internationale aktører, ligesom der har været afholdt fælles nordisk-baltiske minister møder på en række fagområder. Hvad angår integration i det euro-

pæiske samarbejde har fokus fortsat været på nordisk erfaringsudveksling, herunder om implementering af EU-direktiver m.v.

De islandske prioriteter har været rettesnor for en række af dette års aktiviteter. Hovedtemaet i det islandske formandskabsprogram har imidlertid ikke betydet, at andre sektorer ikke har nydt fremme inden for det nordiske samarbejde, men blot at de er en del af Ministerrådets løbende aktiviteter. Blandt andet er de prioriteter, som blev vedtaget i »Ny Nordisk Dagsorden«, ført videre under det islandske formandskab.

TVÆRGÅENDE TEMAER

Fjernelse af grænsehindre

Trods betydelige fremskridt i de senere år, hvilket bl.a. er kommet til udtryk ved den øgede erhvervsmæssige integration og stigning i antal af studerende og pendlere, er der fortsat barrierer for et mere integreret Norden både for nordiske statsborgere og for erhvervslivet.

Dette forhold er paradoksalt, idet integrationen blandt de nordiske lande aldrig har været større end nu. Fusioner, overtagelser og joint ventures mellem virksomheder i Norden forekommer hyppigt. Mange virksomheder anlægger det perspektiv, at de nordiske lande er deres hjemmemarked i modsætning til tidligere, hvor Norden udgjorde det første skridt på eksportmarkedet. Den tendens til at Norden er et udvidet hjemmemarked gør sig gældende for et bredt spektrum af erhvervslivet – fra finanssektoren over detailhandlen til produktionssektoren. Det er et udtryk for den stadig stigende erhvervsmæssige integration i de nordiske lande og er med til at definere Norden som én sammenhængende region i Europa. Også i en dansk optik er de øvrige nordiske lande meget vigtige for os som samhandelspartnere. Det kan bl.a. ses af dansk eksport til udlandet, hvor Norden er Danmarks største eksportmarked. I 2002 gik 22,4 % af Danmarks vareeksport til de øvrige nordiske lande, mens Tyskland kom ind på 2. pladsen med 19,2 %. Denne samhandel sættes for alvor i relief, når eksporten opgøres pr. indbygger, idet der rundt regnet bor 25 mio. indbyggere i Norden, mens Tyskland har 85 mio. indbyggere. Det er tal, der efter min mening er alt for lidt opmærksomhed omkring.

Blandt de nordiske borgere har vi set en stigning i mobiliteten over grænserne. Mere end